

ספר "בית אב"

בפני קוראי "העדה" ובפני חברי העדה החרדית בכלל, אין צורך להציג את דמותו של הגאון הגדול רבי אליקים שלינגר שליט"א, מכירים אנו כולנו את האיש, אשר זה שנים רבות ניצב הוא על משמר התורה והאמונה, כאחד מראשי דבריה של היהדות הנאמנה. הן כמרכיב תורה לעדרים בקנה מידה גדול ורחב, כאשר זה לו עשרות כשנים אשר עומד הוא בראש אחת הישיבות הגדולות והחשובות במדינת אנגליה, והן כאחד מראשי הלוחמים על טוהר ההשקפה התורנית ועל שלימות מערכתיה של היהדות החרדית במלחמתה עם הציונות והלאומיות. קוראי בטאונינו מאז ומתמיד מתרפקים ברוב חיבה על מאמריו בענייני השעה אשר תמיד תוכם רצוף תוכן תורני מעולה ומשובח. קילורין לעינים הם דבריו בכל העניינים הצפים ועולים על הפרק בחיי היהדות החרדית, וסגולה מיוחדת להם בהיותם מנהירים את העיניים השונים מנקודת מבטם הצרופ של רבותינו גדולי הדורות, ובראשם רבינו הק' הגאב"ד בריסק זצוקללה"ה ורבינו הק' החו"א זי"ע. הרבה הרבה שימש הגה"צ רבי אליקים שליט"א את שני מאורות גדולים אלה, כך שדבריו ומאמריו המאלפים הם תמיד תרומה מתרומת מדותיהם של גדולי הדור אלה, תועלת הגנוזה של מאמריו והגיגיו הרבים אינה מוטלת על כן בספק.

כעת עשה רבי אליקים שליט"א, מעשה רב גדול, הוא הוציא לאור עולם חלק גדול מכתביו בהלכה ובמשא ומתן בפלפולה של תורה, בצורת ספר מסודר ורב כמות אשר פיו יקבנו בשם "בית אב", ספר המשתרע על פני כשש מאות עמודים גדולים וגדושים. כאן מתוודעים אנו לראשונה לתורתו שבכתב של הגה"צ המחבר שליט"א, נחשפת לפנינו דמות דיוקנו של רבי אליקים שליט"א כמי שרב גובריה וידו גדולה בכל חלקי ההלכה ובהוראה. הופעת הספר היא על כן לא רק שמחתו של המחבר שליט"א, אלא גם שמחת הציבור התורני כולו ושל היהדות החרדית לכל שכבוהיה, ומה נכבד היום.

יוצא אשכנז הוא הגר"א שלינגר שליט"א, ונין ונכד לגדולי המשפחות המיוחסות והמפוארות שבקרב ארץ זו, אכן את עיקר חינוכו התורני קיבל הוא בישיבות ליטא, אשר בעפר רגלי רבותיהם התאבק בלי שיעור. והדבר נתן היטב היטב את אותותיו בספר דגן, אורח לימודו ועיונו של המחבר שליט"א, בנוי הוא כולו על דרכי ההבנה והעיון של אבות בית המדרש דחכמי בריסק מיסוד מרן הגר"ח הלוי זצוקללה"ה, ובנו מרן הגר"ז, סוגיות רבות ושונות מאיר הוא לאור תורתם של רבותינו אלה. על גבי בנין ביתם של רבותינו מוסף הוא עוד ועוד נדבכים, עליות מרווחות ומשוכללות, אשר בכוחן שופכות הן אור חדש על גבי כמה וכמה סוגיות עמומות שבש"ס. כמה וכמה משמעותיו של המחבר בירר הוא בפני מרן הגר"ז, אשר העביר אותם ככור עיונו הזך, וגם עובדה זו מעניקה הרבה מן החשיבות וחסן הערך לספר שלפנינו.

עצם בחירת הנושאים הנידונים בספר, יש בה כדי להעיד על זיקתו המיוחדת במינה של המחבר לאסכולת בריסק. חד בדרא היה מרן הגר"ז זי"ע אבמת דקדוק המצוות המיוחדת שלו, יראתו העצומה את האלקים וחרדת הדין שלו מן המפורסמות הן, ועיונו בעניינים אלה הלכה ולמעשה הוא שהעניק לעולמנו חלק גדול ורב מחידושיו אותן חידש בבואו לברר לעצמו את המעשה אשר יעשן, מרובים הן על כן חידושים של מרן זי"ע בעיקר בענייני אר"ח ומועד ובהלכות הנהגות יום יום, וגם בספרו דגן של הגר"א שלינגר שליט"א רבים הם העיונים בעניינים אלה וכיו"ב, צועד הוא נאמנה באורחות רבותיו ובעקבותיהם, מברר הוא ומלבן שמעות גדולות וסבוכות ומחוויר את הנידונים כשמלה.

קשה לעמוד במסגרת מצומצמת של מאמר הערכה על כל מכלול צדדיו המגוונים של הספר, דינו אם נאמר כי למעלה ממאה סימנים מצויים בכרך דגן. רובם המכריע בענייני אר"ח, מיעוטם בענייני יו"ד, ענייני אר"י ודעים ועוד עניינים שונים ומילואים. ככולם צולל הוא לעמקים ודולה מרגינות. בצמוד לדרכי ההגיון של מרן זי"ע ותורתם הבהירה מעביר הוא לפנינו בכל ענין שהוא עומד בו את דברי רבותינו הראשונים וגדולי האחרונים, נושא ונותן בהם מתוך רתת וזיע ובגבורה של תורה, אגב כך גם מתגלה לפנינו כח החידוש המקורי והמיוחד במינו שלו עצמו, והדברים מאירים ושמחים.

רבים הם בספר הסימנים שמלכתחילה נכתבו לשם בירורים הלכתיים, בעוד שרוב סימני הספר כנראה נאמרו כשיעורים בישיבה, על החשובים שבבירורים אלה נמנה ודאי הקונטרס "לילה כיום יאר", העוסק בבאיור

ובבירור שיטת ר"ת והמסתעף, כהנה מצויים עוד סימנים מסוג זה בספר, אולם למעשה ניתן לקבוע, כי לאו דוקא בבירורים מיוחדים שכאלה אלא בכל סימני והנושאים שהוא עוסק בהן חותר המחבר להגיע לתור דבר הלכה ולאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, ועל כך נותר בענוותנותו המחבר בהקדמתו לאמר: וזאת למודעא כי אמנם נמצאים בליקוטים אלה הרבה ברורי הלכה והעלתי מסקנת הדברים למו"צ, ואם כי לא עשיתי זאת בניקל אלא אחר עמל העיון בסוגיא ושיטות הראשונים והפוסקים, בכל זאת לא נאמרו הדברים רק בתור הערה לבני תורה. ואבקש שלא יסמכו עלי הלכה למעשה, אלא אם דעת המעיין מסכים להדברים, ואם לא ימצא להם סתירות מפורשות מן הפוסקים שבת ישראל נשען עליהם, ואין בהם שינוי ממסורת אבותם, ששמירתה יסוד מוסד בהנהגת האדם כמוש"כ שאל אביך ויגדך וכו', וכמו שנצטוונו אל תטוש תורת אמך, וכוז תלוי שורש היהדות.

דבריו של רבי אליקים שלינגר שליט"א, נשמעים היום בכל הסוגיות המסעירות את הציבור החרד. גם בספר שלפנינו מצויים כו"כ סימנים העוסקים בליבון הנושאים המנסרים בחלל עולמה של היהדות הנאמנה בדרך אחרון, סימנים ניו"ו ונ"ח שבספר, עוסקים ב"גדר מצות ישוב אר"י, בדין "מצות ישוב אר"י", וב"מ"ע דבבלה יובאו", בנוסף לגוף הבירורין התורניים מביא כאן המחבר את חו"ת הצלולה של רשכבה"ג מבריסק, אותה סיכם בכהירות באזני זקנו של המחבר מוה"ר ראזנהיים ז"ל, ודברים דלהלן: א וודאי איז נוהג ישוב אר"י אבער מען דארף אנטלויפן אין א מדבר.

המחבר מבסס ומאשש גם כאן את דבריו של בעל ו"יאל משה" זצוקללה"ה בעניינים אלה, וכוזה תועלתן הגנוזה של סימנים ובירורים אלה. מודעים אנו היטיב לאישיותו של המחבר כבעל רעיון נפלא גם בענייני מוסר ומחשבה, וטוב עשה המחבר, כאשר גם כן בספר דגן שילב כמה וכמה שיחות מוסר אותם השמיע בפני קהל שומעי לקחו בעיתים מזומנות, הדברים מטובלים גם שיחות וסיפורים מגדולי ישראל אשר המחבר מוסר אותם בכלי ראשון מסובין והולכים הם מאמרי המוסר של נושאי התחזקות בלימוד התורה ויראת שמים ובתפלה ובכל העניינים, והריהם בלי ספק מוסיפים הרבה לתוכנו הרוחני של הספר ומשלימים את שיעור קומתו בצביונו המתייחד, הרבה מן הדברים מכוונים גם נגד מגמות ההשכלה וההשתלמות במדעים אשר יהדות אירופה החרדית מתלבטת בבעיות אלה רבות, בדבריו החוצבים להבות של רבי אליקים נכנסים ללב בלי ספק יעשו רושם על רבים רבים.

קצרה מסגרתנו מכדי למצות את כל הטוב הכלול בספר זה, המחבר בהקדמתו מביע את תודתו לבניו המופלגים שליט"א שעברו על כל הספר ושמו עליו את בקורתם אכן, מכירים הננו לשעבר את בניו של רבי אליקים שליט"א כעודם בימי שחרותם כמי שחילם רב היה לאורייתא ולימודה, גם היום יודעים הננו נאמנה את עמידתם לימין אביהם הגדול שליט"א בהנהגת הישיבה ואת כוחם וחילם בהרכבת תורה והעמדת תלמידים הרבה, בד בבד מוכרים הם בעמידתם הנחושה על משמר בהירות מערכותיה של יהדות הנאמנה בלונדון וטוהר השיטה הצלולה, בספר שלפנינו גם מזכיר המחבר כמה וכמה הארות והערות מפליאות כהלכה משל בניו שליט"א והרי הם מעירות אכן על טיבם וערכם של אברכים מופלגי תורה אלה המתמסרים בכל כוחם לעמלה של תורה, יישר כוחם וחילם לאורייתא, וזכרה אלקים להם לטובה, טענה אחת לנו למחבר שליט"א ולמביאים לבית הדפוס: מדוע הוציא אך את הספר בצורה ארעית של סטנצל, אשר לכל הדעות אינה הולמת ספר מסוג זה לנו נדמה כי זהו צניעות וענווה שלא במקומה נקווה כי חסרון זה יבוא על תיקונו כבר בעתיד הקרוב לכבוד התורה ונושאייה.

ספרו של המחבר שליט"א על התורה זקוק להערכה נפרדת, באמתחתו של המחבר שליט"א שמורים עדיין כתביו על ענייני נשים — נזיקין אותם הוא מתכוין להוציא בקרוב, אין לנו אלא להביע את ברכתינו למע"כ המחבר שליט"א: כשם שזכה הוא לברך על המוגמר של כרך דגן, כן יזכה להפיץ עוד ועוד מעיונותיו חוצה, להגדיל תורה ולהאדירה ולהרחיב גבולי הקדושה במדה ודושה כאשר עם לבבו וכחצפו וכרצונו הטהור, אמן וכה לחי! מ.ש.

השותפות המזיקה

בעתון "המודיע" תחת הכותרת "השותפות המזיקה" מותח בעל המאמר ביקורת נגד ארגונים אורטודוקסים המשתפים פעולה עם הרפורמים וקונסרטיביים. והוא כותב בזה"ל "כי כל שיתוף-פעולה אתם לא רק אסור אלא הוא מדרבן אותם להמשיך ביתר שאת בהרס יסודות ההלכה ובהגברת ההליכה להתבוללות" אולי ישמעו אנזיו מה שמוציא מפיו. "ומתי כבר יבינו אלה שהכרח לנתק כל קשר עם מרשיעי-כרית אלה בכל החזיתות ובכל המישורים?" מלאך המוות מה לי הכא מה לי התם?!